

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

СТ А Н О В И Щ Е

относно наднормено съдържание на пестицидни остатъци (хлорпрофам) в проба детско зеленчуково пюре, произведено от фирма „Ганчев“ ЕООД, гр. Асеновград

В изпълнение на Национална програма за контрол на остатъци от пестициди в храни от растителен и животински произход 2013г. и в съответствие с указанията на БАБХ, дадени с писмо № 5969-КХ/03.10.2013г. е взета проба детско зеленчуково пюре (опаковка от 0,190 g) от търговската мрежа на гр. Плевен. Пробата е взета от служители на отдел КХ при ОДБХ Плевен, за изпитване за съдържание на пестицидни остатъци. Пюрето е с партиден № L 11.06.2015, произведено от фирма „Ганчев“ ЕООД, гр. Асеновград. Пробата е изследвана за съдържание на пестицидни остатъци в лаборатория на „Фитолаб“ ООД, гр. Пловдив. Съгласно сертификат от анализ 13/002797 и придружително писмо към него е установено наднормено съдържание на пестицида хлорпрофам, чиято стойност е $0,044 \pm 0,002$ mg/kg, при максимално допустима доза за съдържание на пестициди в детски храни от 0,01 mg/kg, съгласно Директива 2006/125/ЕО на Комисията, относно преработени храни на зърнена основа и детски храни за кърмачета и малки деца. Във връзка с наличните данни е изпратено искане на становище от Центъра за оценка на риска, относно това, дали съществува риск за консуматорите от наличието на хлорпропамин в детски зеленчукови пюрета.

Хлорпрофам е карбаматен хербицид и растежен регулатор, който оказва потискащо действие върху деленето на клетките. Използва се при редица култури. Разрешен е за употреба в Европейския съюз, съгласно Регламент (ЕО) 1107/2009 относно пускането на пазара на продукти за растителна защита. В България е разрешен за употреба при картофи – срещу прорастване на клубени по време на съхранение на продукцията.

Хлорпрофам е силно разтворим във вода, поради което има известен потенциал за замърсяване на подпочвените води. Адсорбира се от органичните вещества в почвата, което затруднява проникването му през богати на органична материя почви.

Хлорпрофам се счита за умерено токсичен при поглъщане. Може да предизвика дразнене на очите или кожата. При хронично излагане на лабораторни животни на хлорпрофам е наблюдавано забавяне на растежа, повишено тегло на черния дроб, бъбреците и далака, нарушаване функциите на далака и смърт. Експозицията при хора може да се осъществи главно посредством приемането на замърсена храна, но също и при вдишване или дермална абсорбция при контакт със субстанцията. Дълговременната експозиция от хлорпрофам може да има увреждащо действие върху репродуктивните функции на човешкия организъм тъй като преминава през плацентата; а също може да прояви и канцерогенен ефект.

Центърът за оценка на риска извърши оценка на експозицията за консуматорите посредством прилагането на PRIMo модела. Съгласно него, не е установено превишаване на допустимата дневна доза (ADI), както и на острата референтна доза (ARfD), което означава, че не е идентифициран остър или хроничен риск за консуматорите, както за сурови, така и за преработени продукти.

Считаме, че поради факта, че въпросното зеленчуково пюре е предназначено за консумация от бебета на възраст от 3 до 6 месеца, заключението, направено на база прилагането на PRIMo не е напълно адекватно в случая, поради особености във физиологията на тази възрастова група. Центърът за оценка на риска изпрати запитване до Европейския орган по безопасност на храните (EFSA), във връзка с това как би трябвало да бъде извършена оценката на риска в този случай – дали да се базира на модела или да се придържа към установения MRL за детски храни, който е 0,01 mg/kg, съгласно Директива 2006/125/ЕО. Заключението на експерта от EFSA е, че PRIMo не е подходящият подход за оценка на експозицията в дадения случай, за категорията деца от 3 до 6 месеца, тъй като заложените в модела данни за консумация на бебета под 6 месеца са недостатъчни. Освен това, моделът не е уместен и поради факта, че той е предназначен за оценка на експозиция в единични продукти, а не за смесени порции, както е в случая със зеленчуковото пюре, в чийто състав влизат различни продукти (5 вида зеленчуци, които съставляват 65% от съдържанието, обезмаслено мляко, масло и вода). EFSA предлага друга формула за изчисляване на експозицията, базирана на теглото на единична опаковка от пюрето, съдържанието на пестицида и предполагаемото тегло на дете от тази възрастова група (7,5 kg), като получената стойност е изчислена като процент от приемливата дневна доза (ADI). Съгласно извършената калкулация, риск за въпросната възрастова група от въпросното пюре също не съществува.

В тази връзка е отправено запитване до Европейската Комисия, от Дирекция „Лабораторни дейности“ към БАБХ за изясняване на проблема, как точно би трябвало да бъде извършена оценката на експозицията в дадения случай, тъй като храната е предназначена за консумация от бебета, чиято физиология е различна от тази на възрастен организъм и дали оценката не би трябвало да се базира единствено на MRL, чиято стойност в случая е превишена неколkokратно.

Центърът за оценка на риска може да изготви допълнително становище по случая, при предоставяне на информация от Европейската Комисия, касаеща оценката на експозицията във въпросната ситуация.

ИЗГОТВИЛ:..... 2013г.

Д-Р ИРЕНА БОГОЕВА, ГЛ. ЕКСПЕРТ В Д-Я „ОЦЕНКА НА РИСКА“